

Látóutakból működő jó gyakorlatok

Beszélgetés Tar község polgármesterével, Turopoli Zsolttal

Tar község a Zagyva folyó völgyének mátrai oldalán fekszik. Aki utánanézi, olvashatja, hogy „a Salgótarján-Hatvan-budapesti vasútvonal, a 21-es számú út, a Mátrától a Cserhát felé irányuló közlekedés sajátos kiscentrummá minősíti a községet, amely kétarcú, mert ahogy az Ágasvár, Farkaslyuk-tető, Gombás-tető, Akasztó-domb felé néz, ugyanúgy a Cserhát felé is fordul, s a kis Zagyvavölgyön át induló turista forgalom, kirándulási útvonal kiinduló települése is. Lakóinak száma 1914 fő.” Ahogy sokan mások, én sem jártam még ezen a gyönyörű helyen, de a falu polgármesterét, Turopoli Zsoltot, már jól ismerhetem.

Jantyik Zsolt: *Hogyan kezdődött az ismeretségünk?*

Turopoli Zsolt: A történet az nagyjából úgy kezdődött, ha jól emlékszem, hogy a Nemzeti Művelődési Intézet Nógrád Megyei Irodája felkarolta a faluban már működő közösségeket. Ez a szándék találkozott a mi elképzeléseinkkel. Az a faluközösség ugyanis, ami nekünk még a fejünkben van, az ma már lassan nincs, megszűnt, vagy a teljes felbomlás állapotában van. Ám felmerült az igény, hogy miért ne lehetne újrateremteni másképp, hiszen közösségek nélkül nincs élet még egy faluban sem. Engem mint tarsi embert, mint családapát és mint polgármestert is foglalkoztatott ez a kardinális probléma. Ezért is fogadtam el az NMI látóútjára való meghívást, ahol – ha már megkérdezted – megismerkedtünk, elkezdtünk együtt gondolkodni, és ahol Kárász községben találtam is egy jó példát az amatőr színházmozgalomra.

J. Zs.: *Nálatok, Taron is volt ilyen?*

T. Zs.: Micsoda?! Már, hogyan lett volna! A családi fotóinkon megannyi ilyen esemény látható.

Fényképeket gyűjtöttünk a 60-as, 70-es évekbeli amatőr színházmozgalomról is. Marika, a megyei irodavezető pedig megismertetett a Pajtaszínház-mozgalommal, mint lehetőséggel. A Nemzeti Művelődési Intézet, a Magyar Teátrumi Társaság és a Nemzeti Színház együtt olyan lehetőséget kínált, amit nem tudtunk kihagyni! Elkezdődött a toborzás és a közös munka. Máté Krisztián, a salgótarjáni Zenthe Ferenc Színház tagja segített nekünk. Itt is szeretném elmondani, hogy nagyon sokat köszönhetünk neki. Nagyszerű ember, nem csak a színházi alapokat tanította meg nekünk „amatőr színészeknek”. Igazi drámapedagógus, pszichológus, tanító volt egyszerre! Köszönet érte!

J. Zs.: *Milyen témát választottatok?*

T. Zs.: Marschalkó Zsolt palóc mese gyűjteményében találtunk egy darabot: „Gyóntatás” címmel. Könnyed darab, palóc környezetben, kedvet akartunk adni a falu közösségének. A főszereplő egy pap – persze rám esett a választás. Tudtam, hogy minden kezdet nehéz, de hogy ennyire? Rengeteget

tekintenünk, mint a jövőnk erőforrásaira. Így merült fel az az ötlet, hogy kezdjünk valamit Tar Lőrincel és az udvarházzal! „Tar Lőrinc pokoljárásáról” sokan, a magyar szakosok pedig biztos hallottak. Az írországi Szent Patrik barlangban való pokoljárásáról szóló mű népszerű olvasmánya volt a középkor irodalmának szerte Európában. Az elképzeléseinkhez partnereket is találtunk, és több településsel együtt pályáztunk egy EU-s forrásra, amit meg is nyertünk. „A pályázat célja, hogy a Mátra Nógrád megyei része aktívan bekapcsolódhasson a Mátra turisztikai kínálatába, a Mátrafüred-Sástó-Kékestető-Galyatető-Mátraszentimre turisztikai útvonal, illetve attrakciólánc meghosszabbításával létrejőjön a Mátrai Körtúra, mint turisztikai kínálati elem. A Mátrai Körtúra koncepciója az, hogy a Mátra destinációba érkező turisták az M3 autópályán Hatvannál lehajtva közelítsék meg a Mátrát (Mátra nyugati kapuja funkció).”

J. Zs.: *Hű, ez komolyan hangzik!*

T. Zs.: Igen. Ebben a programban a mi vállalásunk, hogy kidolgozzuk Tar Lőrinc legendáriumát, amibe az is beletartozik, hogy lát-

gyakoroltunk, aztán lassan átbilent a dolog. Közösségfejlesztő erő rejlik az együttjátzásban. Mondok egy példát: mint annyi más településen, nálunk is megtörtént, hogy a nyugdíjasklubunk kettészakadt. A két nyugdíjasklub vezetői erős egyéniségek, majdnem haragosok lettek. Mindkettőjüket elhívtam játszani, s az együttjátzás feloldotta ezt a feszültséget. Azóta közeledtek egymáshoz, és ezt legalább akkora sikernek tekintem, mint ami aztán történt velünk!

J. Zs.: *Mi is volt ez a siker?*

T. Zs.: Eljött a nagy nap! Tar képviselte Nógrád megyét az országos találkozón! A Nemzetibe játszhattunk, mi tariak! Még ma is libabőrözök, ha erre gondolok. Egy szombaton előadtuk a darabot a falunak! Telház! Még a környék településeiről is jöttek! Szörnyű izgalomban, drukkbán voltunk, de óriási sikert arattunk, ami nagyon összehozott bennünket! Másnap pedig jött Budapest, jött a Nemzeti!

J. Zs.: *Jó magasra tettétek a mércét! Hogyan tovább?*

T. Zs.: Így igaz. Most keresünk egy új darabot, ami nem könnyű dolog. Hívogatnak is bennünket,

és egy komplex programba is beálmódtuk a nógrádi pajtászínházi mozgalmat is.

J. Zs.: *No! Ez izgalmasan hangzik!*

T. Zs.: Az is! Kezdem az elején: Taron azért még köztudott, hogy Tar valaha Tar Lőrinc magyar nemesi birtoka volt már a középkorban is. A család udvarházának romjai ma is láthatóak. A Látóutakon megerősítést nyert bennem az a tény, hogy *a településeinken található helyi értékeinkre úgy kell*

hatóvá tegyük az udvarházat, megépítsük a Tar Lőrinc-féle „pokolbarlangot”, és ehhez kialakítsunk egy látogatóközpontot is. A programban résztvevő települések között kerékpárút is épül. A jövő tervei között egy libegő megépítése is szerepel. Nagyon remélem, hogy ez a fejlesztés több tari családnak ad majd megélhetést, és ez a turisztikai fejlesztés a település lakóira is pozitív hatással lesz! Újra észrevesszük majd a falu értékeit, és azt is várom, hogy új alapokon, de újra indulhasson a már majdnem kiveszett öngondoskodás és az egymásra figyelés.

J. Zs.: *Mindig mondogatom, hogyha a tudás és a jó gondolat együtt jár, akkor abból nagyszerű dolgok süllhetnek ki! Gratulálok! De hogy jön majd ide a pajtaszínházi mozgalom?*

T. Zs.: Elképzelésünk szerint a Hollókő várában, Tar Lőrinc udvarházának romjainál és Füleken – hisz Palócföld nem a határig terjed – a megyei pajtaszínházak folyamatos programot jelentsenek minden nyáron, mindhárom településen. Forgóban 2-2 csoporttal képezem el hétvégenként. Nagyon várom már!

TUROPOLI ZSOLT Gödöllőn végzett a Szent István Egyetemen 1999-ben kommunikációtechnikai mérnökként. 2000-tól reklámügynökségnél stúdióvezető, majd saját vállalkozásában folytatja ezt a tevékenységet. 1999-2007 között Tar település önkormányzati testületének tagja, 2014-től Tar Község polgármestere. Négy gyermeket nevelnek feleségével közösen.

JANTYIK ZSOLT 1990-ben végzett a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen, ahol magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanári és közművelődési előadói diplomát szerzett. 1999 és 2005 között a Derecskei Művelődési Központ igazgatója. 2005–2008 között a Mikepércsi Művelődési Ház igazgatója. 2008-tól a Hajdú-Bihar megyei Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár és Művelődési Központ közművelődési vezetője, igazgatóhelyettese. 2002–2014 között Derecske város alpolgármestere, 2006-tól 2010-ig a Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés rendes tagja, a kulturális bizottság elnöke. 2000 óta a Kék Kálló Menti Népfőiskolai Társaság elnöke. 2013-tól a Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés Helyi Értéktár Bizottságának elnöke. 2012 óta a Debreceni Művelődési Központ Igazgatója. Jelentős szerepet töltött be a Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar Megyei Irodájának létrejöttében, ahol vezetői tisztséget töltött be 2012-től 2014-ig. 2014-től a Nemzeti Művelődési Intézet Közösségi Kezdeményezések Országos Szakmai Központjának vezetője, 2017-től a Nemzeti Művelődési Intézet projektvezetője, 2018-tól tanácsadóként tevékenykedik az Intézetben. 1986-tól a PG Csoport énekes, 2003-ban az év eMeRTon díjas szövegírója. 1999-ben megkapta Debrecen Város Csokonai díját. 2013-ban elnyerte az év ARTUSJUS könnyűzenei szövegírója elismerést, 2014-ben pedig a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését.